

ОХРИДСКИ ПРОЛОГ, СВЕТОГ ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА ВЕЛИМИРОВИЋА ЗА

13. јули по јулијанском календару

1. **Св. Архангел Гаврил.** Овај велики архангел Божји празнује се 26. марта. На данашњи дан пак славе се и честују његова јављања и чудеса кроз сву историју људскога спасења. Држи се да је ово славље установљено прво у Св. Гори у IX веку за време царева Василија и Константина Порфирогенитних и патријарха Николе Хрисоверга, а поводом јављања овога архангела у келији једној до Кареје, где је прстом по камену исписао песму Богородици Достојно естъ. Због тога догађаја ова келија се назвала и до данас назива келија „Достојно“. У вези с овим помињу се и остала јављања архангела Гаврила, као: јављање Мојсеју, кад је овај чувао стадо Јоторово, којом приликом он је саопштио великом избранику Божјем како је створен свет и све остало што је Мојсеј после записао у књизи Постања; јављање пророку Данилу и саопштење тајне о будућим царствима и о доласку Спаситеља; јављање св. Ани и обећање, да ће родити кћер, преблагословену и пречисту Деву Марију; многократно јављање св. Деви, док се ова бавила у храму јерусалимском; јављање Захарији првосвештенику и саопштење о рођењу Јована Претече и кажњавање истога немилком зато што није поверовао речима његовим; јављање опет св. Деви у Назарету и саопштење благовести о зачећу и рођењу Господа Исуса Христа; јављање праведном Јосифу; јављање пастирима код Витлејема; јављање самом Господу у врту Гетсиманском, када је он Господа као човека крепио пред страдање; јављање женама мироносицама, и т. д.

2. **Св. Јулијан еп. Кеномански у Галији.** Неки мисле, да овај светитељ нико други није до Симон прокажени, исцељени од Господа. Апостол Петар постави га за епископа и посла у незнабожачку Галију, где св. Јулијан претрпе велике беде но успе да обрати у веру Христову многи народ. Када крсти кнеза Дефенсона, тада се и многи поданици овога кнеза приволеше вери правој. По благодати Божјој чињаше велика чудеса: болне

исцељиваше, демоне изгоњаше и мртве васкрсаваше. Сконча свој живот мирно, и у време своје смрти јави се усред дана кнезу Дефенсону, када овај беше за ручком.

3. Преп. Стефан Саваит. Братучед св. Јована Дамаскина. Подвизавао се у манастиру св. Саве Освештеног, по чему је и прозван Саваит. Велики подражатељ живота св. Саве и сјајна звезда међу монасима Палестинским. Упокојио се у Господу 794. год. у 69. години свога живота.

4. Преп. Сара Мисирска. Као девица отишла на подвиг и 60 година подвизавала се на обали реке Нила, недалеко од Александрије. Својим примером привукла многе женске к монашком животу. Упокојила се у Господу 370. год.

Кад се свети Јулијан представи,
Диван пастир стада Христовога,
Књаз Дефенсон, духовно му чадо,
За обедом с велможама беше,
За обедом у сред бела дана.
Наједном се књаже загледао,
Необичну прилику видео:
Насред собе Јулијан стајаше,
У ризама златом позлаћеним,
К'о владика у Божијем храму,
У светлости некој необичној;
Са осмехом на књаза гледаше.
Покрај њега три ђакона светла,
Са свећама у белим рукама.
Та прилика сијну и промину.
Књаз устрашен на ноге скочио,
Велможама својим говорио:
„Ево видех оца Јулијана,
„Светитеља, нашег крститеља,
„Мора да се с душом раставио
„У небеско царство одселио“.
Па се књаже на пут отиснуо,
Док не стиже у дом Јулијанов,
Како стиже тако и дознаде:
„Душу Богу Јулијан предаде“.

РАСУЂИВАЊЕ

Просту одећу краси човек, а раскошна одећа краси човека. Проста одећа привлачи пажњу на човека, а раскошна одећа привлачи пажњу сама на себе. Страст за раскошним оделом просто испија и суши душу људску. Ово је прави разлог зашто је црква од увек устајала против раскоши у одевању и препоручивала простоту. Међу безбројним светитељима хришћанским не помиње се ниједан, коме је раскошно одело помогло да се посвети. Многи велики и мудри цареви, не само хришћански него и незнабожачки, љубили су простоту у одевању. Тако прича се за цара Августа Октавијана, у време кога се родио Господ Христос, да је он носио по једну просту одећу, коју му је изаткала жена, или сестра, или ћерка. За цара Карла V прича се, да је носио тако просто одело, да су и обични грађани поданици његови, одевали се боље. Славни грчки војсковођа Филопомен би једном позван на ручак од некога човека, у чију кућу он раније није никад улазио. Филопомен дође у госте нешто раније. Домаћин небеше још дошао, а домаћица није познавала лично Филопомена, те видећи овога у сасвим простом оделу помисли, да је то неки од слугу Филопоменових, који је послат напред да јави долазак војсковође и њенога мужа. С тога му заповеди да насече дрва. Филопомен се драговољно покори заповести и поче сећи дрва. Када домаћин стиже и виде свога великог госта шта ради, ужасну се и упита га? „ко се усуди да да такав посао Филопомену?“ Мирно одговори војсковођ: „одећа моја“.

СОЗЕРЦАЊЕ

Да созерцавам превелико стрпљење Божје према неверном роду јеврејском и заслужену казну (IV Мојс. 14), и то:

1. како Бог учини многобројна чудеса на очи Израиљцима, и како ови осташе упорни у неверовању и викаху на Мојсеја;
2. како их Бог казни, да 40 година лутају по пустињи и сви изумру осим Исуса Навина и Халева;
3. како и од нас неки умиру у пустињи чулности и не улазе у земљу духовног меда и млека, у царство Христово.

БЕСЕДА о неопходној трезвености у борби против ђавола

*Будите тријезни и пазите, јер
супарник ваш, ђаво, као лав ричући
ходи и тражи кога да прождере. (I Пет. 5, 8)*

Православни монаси уздигли су трезвење и пажњу – трезвеније и вниманије – до подвига. Трезвен дух мора бити да би осетио опасност, и пажљив да би распознао с које стране опасност долази и од кога.

Пази, дете, да на змију не станеш, да у јаму не паднеш, да се с вуком не сретнеш, да у дубоку воду не загазиш, да с пута у шуму не залуташ! Тако мајка саветује дете своје бојећи се за његово тело. Не с мањом љубављу црква саветује човека бојећи се за његову душу. Будите, децо, тријезни и пазите! Стари вам супарник, ђаво, не одмара се и не спава, него слично гладном лаву ходи и тражи кога да прождере. Тријезните се и пазите, јер ви сте као овце а он је као лав. Кад овце осете смрадни мирис вука, оне беже своме чобанину. Трезните се и ви и осетите смрад ђавола кад вам се приближује и бежите одмах под окриље пастира свога Христа Господа. А смрад ђавола осетићете кроз помисли своје, кроз осећање своје, кроз намере своје, кроз похоте телесне. Све што будете помишљали, уображавали, осећали, намеравали, желели на супрот Христа и закона Христова, знајте, да је то замка ђаволска, смрад ђаволски, – знајте, и бежите своме Пастиру управљајући к Њему сав ум и све срце и сву душу и тело своје.

Господе Исусе, Пастиру наш трезвени и пажљиви, учини нас у сваком часу трезвеним и пажљивим, да нас непријатељ наш не изненади и не прождере. Теби слава и хвала вавек. Амин.